

Jablonné nad Orlicí

HISTORIE

Jablonné nad Orlicí (německy Gabel an der Adler) se rozkládá na území soutoku Orličkovského potoka s Tichou Orlicí. Jablonné bylo založeno na „zeleném drnu“, tedy bez návaznosti na starší sídliště. Název je pravděpodobně odvozen od středověkého označení „gablona“, což znamenalo celnice.

Rok 1285 se uvádí jako rok založení města. V té době byl jeho vlastníkem Záviz z Falkenštejna. Poté přešlo Jablonné do církevního majetku, patřilo cisterciáckému klášteru na Zbraslavi. K dalším vlastníkům patřili páni z Pernštejna a Hrzáni z Harasova. Od roku 1622 až do roku 1918 jej vlastnili Lichtensteinové.

První písemná zmínka o Jablonném je z roku 1304, kdy v Základním a nadačním listu opatství zbraslavského vydaném Václavem II. je popisováno jako „villa forensis“, tržní vesnice.

Rozvoj Jablonného nezastavil ani rozsáhlý požár v roce 1648. Roku 1680 byl dokončen kostel, budova fary pochází z roku 1725, mariánský sloup na náměstí z roku 1748 a první budova školy sloužila od roku 1779.

Roku 1850 mělo městečko 139 domů a žilo zde 735 obyvatel. Vybudování železnice v roce 1873 a vznik Občanské záložny v roce 1875 přispěly k velkému rozvoji Jablonného a při sčítání obyvatel roku 1900 zde žilo již 1248 osob ve 162 domech. V roce 1906 bylo císařem Františkem Josefem I. povýšeno na město s právem užívat městský znak.

Co se týká průmyslu, už v roce 1875 byla v Jablonném založena tovární výroba kartáčů. Koncem 19. století zde byla rozvinutá výroba paramentů, kostelních rouch. Během 20. století vznikly továrny na klich, na nábytek, na elektrická zařízení a jedna z prvních na telefony a rozhlasové přístroje. Rozšířila se výroba nitěných knoflíků, která se zachovala dodnes.

POVĚST O ZNAKU MĚSTA

Vždy na podzim, po sklizni, lanšperský purkrabí posílal do okolních obcí vozy a ozbrojenou čeleď, která měla za úkol vybrat přírodní dárky požadované zbraslavskými mnichy. Někdy se stávalo, že skutečné výběřčí předešli falešní, kteří vybírali do vlastní kapsy. Aby tomu purkrabí zabránil, posílal s čeledí mnicha nebo jim půjčoval svou berlu. Pověst říká, že když se jednou k Jablonnému blížil vůz naložený přírodními shromážděnými v okolních vesnicích, vůně medu přivábila medvěda. Vystrašený doprovod se rozutekl a zvíře vylezlo na vůz. Koně ho však ucítily a dali se do zběsilého běhu. Medvěd, aby se udržel na voze, sevřel předními tlapami berlu. Tak vjel až na náměstí, kde se mu konečně podařilo opustit vůz a zmizet v lese. Po dlouhé době se objevila i zběhlá čeleď. Na paměť této události dostalo Jablonné do znaku medvěda s berlou.

**Turistické informační centrum
Jablonné nad Orlicí**

náměstí 5. května 30
561 64 Jablonné nad Orlicí
tel: +420 465 641 371
e-mail: infojab@orlicko.cz
www.jablonneno.cz
www.mojeorlickehory.cz
www.facebook.com/mojeorlickehory
Otevírací doba: Po–Pá: 8–12 a 13–17 hod.
říjen–duben: So 8.30–12.30 hod.
květen–září: So, Ne 9–12 a 13–16 hod.

PROCHÁZKA MĚSTEM

Výstavní síň města je stálou expozicí dějin města a byla vybudována ve zrekonstruovaném Matyášově domě čp. 30 na náměstí. Dům byl postaven v roce 1830 v pozdně empírovém slohu. Slavnostní otevření síně proběhlo 13. června 1998. Návštěvníci se mohou seznámit s historickým vývojem města, doloženým písemným a obrazovým materiálem. Dějiny jsou zpracovány od nejstarší doby po současnost. Vše je přehledně umístěno v „listovačích“. Součástí expozice jsou drobné předměty z domácností i hospodářství našich předků. Jsou zde připomenuta zaniklá řemesla provozovaná v minulosti v našem městě. Kromě této stálé expozice si během roku mohou návštěvníci prohlédnout různé tematické výstavy, od interaktivních přes obrazy, fotografie atd.

Kostel sv. Bartoloměje a fara se připomínají poprvé v roce 1370. Dnešní kostelní věž byla dokončena roku 1680. Obehnaním hřbitova zdí a přestavěním hřbitovní kaple a kostnice v 18. století nabyl kostelní areál podoby, kterou si uchoval dodnes. Je to typický celek vrcholného baroka.

Náměstí s dřevěnými roubenkami z poloviny 18. století a jeho okolí jsou městskou památkovou zónou. Dominantou je Mariánský sloup, Immaculata, který byl postaven v roce 1748 v době velkého mariánského uctívání. Najdeme zde i zajímavost ze současné doby, dřevěnou lžici, která funguje jako vodní kyvadlo.

SLAVNÍ OBČANÉ

Petr Figulus Jablonský, narozený roku 1619, se stal za pobytu J. A. Komenského v Brandýse nad Orlicí jeho žákem a později s ním odešel do polského Lešna. Dostal se mu vzdělání na evropských univerzitách a v roce 1649 se oženil s dcerou Komenského Alžbětou. Roku 1662 byl zvolen biskupem Jednoty bratrské. Zemřel v roce 1670, stejně jako J. A. Komenský. V Jablonném stojí jeho rodný domek, na kterém je umístěna pamětní deska.

Profesor Dominik Filip se narodil v Jičíně v roce 1879. Ještě než začal chodit do školy, přestěhoval se s rodiči do Jamného nad Orlicí, kde měl rod Filipů staleté kořeny. Již jako malý měl rád příběhy z Orlického podhůří. Sebral velké množství místních pověstí a později je zpracoval ve svých knihách. Zemřel v roce 1946.

Armádní generál Ludvík Krejčí byl československým legionářem a v letech 1933–1938 náčelníkem hlavního štábu československé branné moci. Rozhodně odmítal mnichovskou kapitulaci, ale byl nucen ji přijmout. V roce 1941 se s rodinou přestěhoval do Jablonného. Pak byl zatčen Němci a převezen do koncentračního tábora v Terezíně. Po válce mu byla z politických důvodů v roce 1950 odňata hodnost armádního generála. Aby zajistil rodinu, pracoval jako pomocný dělník ve zdejší továrně na knoflíky. V roce 1980 mu byla posmrtně vrácena hodnost armádního generála. Na domě, kde bydlel, nedaleko náměstí, je umístěna pamětní deska.

SPORTOVNÍ AKTIVITY

Přírodní koupaliště nabízí návštěvníkům v letním období možnost klidného plavání, pro děti také zábavu na dětském hřišti, pro sportovce dvě antuková hřiště, pro turisty ubytování v chatkách a pro všechny možnost občerstvení v areálu, včetně speciality – pečeného pstruha z nedaleké rybárny s chovem pstruhů.

Sportovní areál Malák se nachází přímo ve městě a nabízí možnost sjezdového lyžování.

Ve městě lze ke sportu využít také **fotbalový stadion a tělocvičnou halu**, pro děti jsou zde dětská hřiště. Krásná okolní příroda, turistické a cykloturistické stezky spolu s udržovanými zimními běžeckými stopami a nedalekými lyžařskými středisky zvou k relaxaci a mají všem co nabídnout.

TIPY NA VÝLET

Suchý vrch – díky své nadmořské výšce 995 m je nejvyšším bodem Bukovohorské hornatiny. Na jeho vrcholu najdete rozhlednu, ze které je krásný pohled do východních Čech, na oblast Králického Sněžníku a za jasného počasí i Hrubého Jeseníku s Pradědem. Obnovená Kramářova chata byla otevřena v roce 2012 a nabízí ubytování, restauraci, bufet a wellness.

Dělostřelecká tvrz Bouda – nejbližší přístup ke tvrzi je ze Suchého vrchu. Bouda je rozsáhlým vojenským objektem z let 1935–1938 a nejlépe dochovanou stavbou svého druhu v ČR. Je komplexem pěti objektů, propojených hluboko pod zemským povrchem rozsáhlým systémem chodeb a sálů. Během prohlídky

můžete zhlédnout řadu ojedinělých vojenských exponátů a zajímavostí.

Buková hora – na vrchol je možné se dostat lanovkou z Mlýnického dvora. V oblasti jsou turistické stezky, v zimě si přijdou na své milovníci běžek i sjezdového lyžování. Na Bukovou horu je napojeno i lyžařské středisko Čenkovice.

Hradiska – jde o významný krajinný prvek. Je to čtyři kilometry dlouhé, lesnaté údolí s meandrujícím tokem Orličkovského potoka, které láká k odpočinku a rekreaci občany i návštěvníky města. Prochází tudy Jiráskova stezka, vedoucí dále po hřebenech Orlických hor do Náchoda. Údolí je lemováno skalními útvary.

Panská skála – je jednou ze skal v Hradiskách. Pověst o Panské skále praví, že bystřecký rytíř byl napaden husitskými vojsky a našel své útočiště právě na této skále. Jablonští ho neprozradili a nosili mu jídlo. Jako odměnu pak rytíř věnoval celé údolí Jablonnému.

Vycházkový okruh Po stopách mlsného medvěda – v našem městě na vás čeká příležitost sledovat stopy mlsného medvěda. Stezka je sestavena z deseti zastávek, které se dají projít v libovolném pořadí nebo dle navržené trasy dlouhé přibližně 4,5 km. Během putování navštívíte zajímavá místa ve městě a získáte nové poznatky nejen o něm a jeho historii, ale dozvíte se zajímavé a zábavné perličky ze života města a jeho okolí. Trasa není náročná a zvládnou ji rodiče s dětmi, případně s kočárkem. Stezka se může stát pěkným úvodem pro delší vycházku nebo výlet, neboť navazuje na turisticky značené cesty v okolí Jablonného.

infoKAM
VAŠE DOVOLENÁ V ČECHÁCH,
NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

www.infokam.cz

KALENDÁŘ AKCÍ

LEDEN

- Hasičský ples

DUBEN

- Memoriál Q. Štěpánka – závody v přespolním běhu v areálu Malák

KVĚTEN

- Psí pochod – pochod s čtyřnohými mazlíčky spolu s doprovodným programem

ČERVEN

- Jablonský medvídek – tradiční folkový festival pro celou rodinu
- Varhanní koncert – v kostele sv. Bartoloměje v rámci Mezinárodního hudebního festivalu
- Rybářský den – je příležitostí si posedět a ochutnat rybí speciality

SRPEN

- Jablonská pouť – s tradičními pouťovými atrakcemi a stánkovým prodejem

ZÁŘÍ

- Memoriál arm. gen. Ludvíka Krejčího – šachový turnaj
- Vyhlídkové vrcholy – pochod kolem Jablonného nad Orlicí, který pořádá místní KČT

LISTOPAD

- Orfilm fest – festival filmů pro amatérské tvůrce filmových děl s regionální tematikou
- DFF – Dětský filmový festival – týden plný dětských filmů a bohatou tombolou

CZ PL C13 / Cel3 2007.2013

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PRÉKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRAČAMY GRANICE

Projekt je spolufinancován z prostředků ERDF prostřednictvím Euroregionu Glacensis, který je realizován DS OHP v rámci mikroprojektu reg. č. CZ.3.22/3.3.02/13.03726 Propagace turistické oblasti OHP a Kladska.

KONTAKTY
Město Jablonné nad Orlicí:
nám. 5. května 4, +420 465 461 550
podatelna@jablonno.cz, www.jablonno.cz

Městské 3D kino a divadlo: Al. Hanuše 384,
+420 465 641 371, pokladna – +420 731 925 709
http://programy.sms.cz/kina/jablonne-nad-orlici/
jablonne-nad-orlici

Základní škola Jablonné nad Orlicí:
Jamenská 555, +420 461 100 016
skola@zs.jablonno.cz, www.zs.jablonno.cz

Mateřské škola Jablonné nad Orlicí:
Jablonské nábřeží 8, +420 465 642 178
skolka@isolit-bravo.cz, www.mshradiskova.cz

Základní umělecká škola Jablonné nad Orlicí:
Al. Hanuše 384, +420 465 642 346
zusjablonno@worldonline.cz,
www.zusjablonne.estranky.cz

Městská knihovna:
Al. Hanuše 85, +420 464 600 759
knihovnajab@zamberk.alberon.cz,
www.knihovnajablonnenadorlici.webk.cz

Fotbalový stadion:
Hradisková ul., +420 465 461 565

Tělovýchovný pavilon: Jamenská ul.,
+420 607 942 910, +420 461 100 016

Hotel Filipinum: Al. Hanuše 141,
+420 465 642 889, +420 602 694 111
www.filipinum.cz

Hotel U Černého medvěda:
nám. 5. května 24, +420 465 642 258
www.cernymedved.cz

Přírodní koupaliště: U Koupaliště,
+420 465 641 371, +420 731 516 321

Kostel sv. Bartoloměje: +420 731 598 905
fara.jablonne@o2active.cz,
www.svaty.bartolomej.cz

Centrum Jablíčko:
Al. Hanuše 85, +420 722 059 872
jablicsko@email.cz, www.rcjablicko.estranky.cz

Sbor dobrovolných hasičů:
Al. Hanuše 384
www.sdhjablonne.estranky.cz

